

Nr 25.

Godkänd av första kammaren den 2 mars 1917.

Godkänd av andra kammaren den 2 mars 1917.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts i punkterna 19—27 under andra huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag till fångvården.

(Statsutskottets utlåtande nr 2.)

Till Konungen.

1:o) I den till riksdagen den 13 januari 1917 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Eders Kungl. Maj:t i punkt 19 under andra huvudtiteln föreslagit riksdagen att

dels godkänna ett av departementschefen tillstyrkt förslag till förändrad avlöningsstat för fångvårdsstyrelsen, att tillämpas från och med år 1918,

dels förklara, att jämväl å den å fångvårdsstyrelsens stat sålunda uppförda skrivbiträdesbefattning av andra lönegraden skola äga tillämpning de allmänna villkor och bestämmelser, som gälla för å vissa domstolars, ämbetsverks och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningar,

dels ock i anledning av ändringarna i fångvårdsstyrelsens avlöningsstat höja det ordinarie anslaget till fångvårdsstyrelsen från dess nuvarande belopp 104,100 kronor med 2,200 kronor till 106,300 kronor.

Den av departementschefen angivna avlöningsstaten är av följande lydelse:

	K r o n o r				Summa	
	Lön eller motsvarande	Tjänstgöringspenningar eller motsvarande	Orts-tillägg			
Överdirektören och chefen ...	6,200	2,800	1,000	10,000		
1 byråchef.....	5,000	2,500	600	8,100	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.	
1 byråchef.....	5,000	2,500	600	8,100		
1 arbetsintendent, arvode.....	5,000	2,000	—	7,000		
1 andra gradens tjänsteman (sekreterare).....	3,600	1,800	400	5,800		
3 andra gradens tjänstemän (1 sekreterare, 1 förste aktuarie å avdelningen för straffregistret, 1 kamrerare).....	10,800	5,400	1,200	17,400		Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 första gradens tjänsteman (registrator, tillika aktuarie)	2,200	1,500	300	4,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.	
4 första gradens tjänstemän (1 kassör, tillika bokhållare, 2 revisorer, 1 aktuarie å avdelningen för straffregistret)	8,800	6,000	1,200	16,000		
1 skrivbiträde i andra lönegraden.....	900	550	150	1,600	} Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kr.	
1 skrivbiträde i första lönegraden.....	700	350	150	1,200		
1 förste vaktmästare.....	900	450	150	1,500	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.	
1 vaktmästare.....	700	350	150	1,200		
1 vaktmästare.....	700	350	150	1,200	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.	
Till arvoden och flitpenningar åt extra biträden, vikariatsersättningar m. m.....	—	—	—	23,200		
Summa	—	—	—	106,300		

Anm. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej till honom utgå ävensom å lönen avdragas 100 kronor årligen.

De av Eders Kungl. Maj:t föreslagna förändringarna i den nu gällande staten för fångvårdsstyrelsen betingas dels av uppflyttandet av en skrivbiträdesbefattning till andra lönegraden, dels ock av anställandet av ett jordbrukstekniskt biträde hos styrelsen.

Eders Kungl. Maj:ts förslag, i vad detsamma avser uppflyttandet av en skrivbiträdesbefattning hos styrelsen till andra lönegraden, har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Jämväl framställningen om inrättande av en jordbruksteknisk biträdesbefattning, vilken framställning är föranledd av Eders Kungl. Maj:ts under punkt 6 här nedan omförmälda av riksdagen bifallna förslag om anordnande av ett jordbruksfängelse, har riksdagen ansett sig böra biträda.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen
dels godkänt följande avlöningsstat för fångvårdsstyrelsen, att tillämpas från och med år 1918:

	K r o n o r				
	Lön eller mot- svarande	Tjänst- görings- pennin- gar eller mot- svarande	Orts- tillägg	Summa	
Överdirektören och chefen ...	6,200	2,800	1,000	10,000	
1 byråchef.....	5,000	2,500	600	8,100	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 byråchef.....	5,000	2,500	600	8,100	
1 arbetsintendent, arvode	5,000	2,000	—	7,000	
1 andra gradens tjänsteman (sekreterare)	3,600	1,800	400	5,800	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
3 andra gradens tjänstemän (1 sekreterare, 1 förste aktua- rie å avdelningen för straff- registret, 1 kamrerare)	10,800	5,400	1,200	17,400	
1 första gradens tjänsteman (registrator, tillika aktuarie)	2,200	1,500	300	4,000	
4 första gradens tjänstemän (1 kassör, tillika bokhållare, 2 revisorer, 1 aktuarie å av- delningen för straffregistret)	8,800	6,000	1,200	16,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 skrivbiträde i andra löne- graden	900	550	150	1,600	
1 skrivbiträde i första löne- graden	700	350	150	1,200	} Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kr.
1 förste vaktmästare	900	450	150	1,500	
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	
Till arvoden och flitpenningar åt extra biträden, vikariats- ersättningar m. m.	—	—	—	23,200	
Summa	—	—	—	106,300	

Anm. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej till honom utgå ävensom å lönen avdragas 100 kronor årligen.

dels förklarar, att jämväl å den å fängvårdsstyrelsens stat sålunda uppförda skrivbiträdesbefattning av andra lönegraden skola äga tillämpning de allmänna villkor och bestämmelser, som gälla för å vissa domstolars, ämbetsverks och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningar,

dels ock i anledning av ändringarna i fängvårdsstyrelsens avlöningsstat höjt det ordinarie anslaget till fängvårdsstyrelsen från dess nuvarande belopp 104,100 kronor med 2,200 kronor till 106,300 kronor.

2:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts under punkt 20 framställda förslag, vilket jämväl är föranlett av det under punkt 6 här nedan omförmälda förslaget om inrättande av ett jordbruksfängelse i Mariestad, har riksdagen

dels godkänt

ej mindre sådan ändring i den för fängvårdsstaten gällande ordinarie staten, att avlöningarna till i nämnda stat upptagna direktör och assistent vid straffängelset i Mariestad från och med år 1918 höjas, direktörens avlöning till 3,000 kronor lön och 1,500 kronor tjänstgöringspenningar eller tillhoppa 4,500 kronor jämte två ålderstillägg till lönen, vardera å 500 kronor, efter fem och tio års tjänstgöring, samt assistentens avlöning till 1,600 kronor lön och 1,000 kronor tjänstgöringspenningar eller tillhoppa 2,600 kronor jämte två ålderstillägg till lönen, vardera å 400 kronor, efter fem och tio års tjänstgöring,

än även sådant tillägg till samma stat, att däri från och med år 1918 för straffängelset i Mariestad uppföres ännu en assistent (för jordbruket) med följande avlöning, nämligen 1,200 kronor lön och 900 kronor tjänstgöringspenningar eller tillhoppa 2,100 kronor jämte två ålderstillägg till lönen, vardera å 400 kronor, efter fem och tio års tjänstgöring,

dels ock förklarar, att för åtnjutande av de sålunda bestämda avlöningarna skola gälla de villkor och bestämmelser, som stadgats för åtnjutande av andra i samma stat upptagna avlöningar.

3:o) I punkt 21 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen

dels att medgiva, att direktören vid straffängelset i Uppsala må förordnas att tillika vara predikant vid samma anstalt mot åtnjutande av så stor del av det för anstalten i gällande stat upptagna predikantsarvodet, som Eders Kungl. Maj:t bestämmer,

dels ock att

ej mindre godkänna sådan ändring från och med år 1918 i den för fängvårdsstaten gällande ordinarie staten, att, med uteslutande av 1 överkonstapel (med förordnande såsom uppsyningsman), i samma stat uppföres för straffängelset i Uppsala 1 assistent med följande avlöning, nämligen 1,200 kronor lön och 900 kronor tjänstgöringspenningar jämte två ålderstillägg till lönen, vardera å 400 kronor, efter fem och tio års tjänstgöring,

än även förklara, att för åtnjutande av denna assistentavlöning skola gälla de villkor och bestämmelser, som stadgats för åtnjutande av andra i samma stat upptagna avlöningar.

Ifrågavarande framställning, som är föranledd av den under punkt 7 här nedan omförmälda förändringen av straffängelset i Uppsala till ett övervägande gemensambetsfängelse för unga fångar har riksdagen ansett sig böra bifalla. Riksdagen vill emellertid såsom sin mening uttala, att med hänsyn till den egenskap av ungdomsfängelse, som ifrågavarande anstalt är avsedd att erhålla, besättandet av chefsplatsen vid densamma med därtill lämplig person är av synnerligen stor vikt och att därvid, även om ett frångående av vanliga befodringsprinciper skulle visa sig erforderligt, endast en för ifrågavarande fängvårdsuppgift, särskilt med hänsyn till den därmed förenade uppfostringsverksamheten, skickad person — präst eller annan — bör komma i betraktande.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen

dels medgivit, att direktören vid straffängelset i Uppsala må kunna förordnas att tillika vara predikant vid samma anstalt mot åtnjutande av så stor del av det för anstalten i gällande stat upptagna predikantsarvodet, som Eders Kungl. Maj:t bestämmer,

dels och *ej mindre* godkänt sådan ändring från och med år 1918 i den för fängvårdsstaten gällande ordinarie staten, att, med uteslutande av 1 överkonstapel (med förordnande såsom uppsyningsman), i samma stat uppföres för straffängelset i Uppsala 1 assistent med avlöning av 2,100 kronor, därav 1,200 kronor lön och 900 kronor tjänstgöringspenningar jämte två ålderstillägg till lönen, vardera å 400 kronor, efter fem och tio års tjänstgöring,

än även förklarat, att för åtnjutande av denna assistentavlöning skola gälla de villkor och bestämmelser, som stadgats för åtnjutande av andra i samma stat upptagna avlöningar.

På grund av riksdagens under punkterna 2 och 3 anmälda beslut kommer det å ordinarie stat uppförda *bestämda anslaget till fångars vård och underhåll* att i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag under punkt

22 av denna huvudtitel höjas från dess nuvarande belopp 978,150 kronor med 3,450 kronor till 981,600 kronor.

4:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 23 gjorda framställning har riksdagen höjt det å ordinarie stat uppförda *förslagsanslaget till fångars vård och underhåll* från dess nuvarande belopp 1,445,000 kronor med 155,000 kronor till 1,600,000 kronor.

5:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 24 framställda förslag har riksdagen till fångvårdsstyrelsens disposition för *understödjande av verksamheten till frigivna fångars skydd* å extra stat för år 1918 anvisat ett reservationsanslag å 16,000 kronor.

6:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 25 föreslagit riksdagen *dels* att medgiva, att av den under domänstyrelsens förvaltning bibehållna delen av kungsgården Marieholm i Leksbergs socken av Skaraborgs län må, mot den ersättning, Eders Kungl. Maj:t kan bestämma, eller motsvarande nedskrivning i statens domäners fond, den 14 mars 1917 överlåtas till fångvården den del, som är belägen öster om en gränslinje, vilken å en av domänstyrelsen i dess i ärendet den 8 december 1916 avgivna utlåtande åberopad kartkopia över delar av Marieholm är betecknad med A—B—C—D,

dels att till beredande åt kungsgårdens nuvarande arrendator av gottgörelse för det han måste före nu löpande arrendetids slut frånträda arrendet samt till inlösen av vissa arrendatorn och andra enskilda personer tillhöriga byggnader och ledningar å kungsgården ävensom för reparationer m. m. å dessa byggnader å *extra stat* för år 1918 anvisa ett anslag å 65,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att förskottsvis av tillgängliga medel utanordna vad av detta belopp må finnas erforderligt under innevarande år,

dels ock att medgiva, att de belopp, som i anledning av fångvårdens övertagande av ifrågavarande del av kungsgården erfordras för bestridande av utgifter för lantbruksrörelsen därstädes, må efter Eders Kungl. Maj:ts prövning av fångvårdsstyrelsen tills vidare förskottas av tillgängliga medel att, tills dessa förskott blivit genom jordbrukets avkastning ersatta, i styrelsens huvudbok redovisas å konto: »Förskott för fångvårdens övertagande av Marieholms kungsgård».

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag om inrättande av ett jordbruksfängelse står i överensstämmelse med det av riksdagen vid upprepade tillfällen framhållna önskemålet, att straffarbetsfångarna må beredas

ökad möjlighet till arbete i det fria, och ansluter sig jämväl till bestämmelserna i 1916 års verkställighetslag.

Den i ämnet förebragta utredningen angående omändringen av straffängelset i Mariestad till jordbruksfängelse synes riksdagen ådaga lägga, att nämnda fängelse väl lämpar sig för en anordning i berörda syfte. Riksdagen har emellertid icke funnit sig övertygad om, att den av departementschefen ifrågasatta uppdelningen av förvaltningen av Marieholms kungsgård mellan domänstyrelsen och fängvårdsstyrelsen är den lämpligaste. Enligt departementschefens förslag, som överensstämmer med domänstyrelsens, skulle till fängvårdsstyrelsen upplåtas, förutom den huvudsakliga delen av inägorna, allenast den öster om en viss angiven linje liggande skogs- och hagmarken. Enligt riksdagens mening borde emellertid hela den av kungsgårdens arrendator hittills disponerade delen av skogsmarken ställas under fängvårdsstyrelsens förvaltning, så att det av denna styrelse disponerade området bleve ett sammanhängande helt. För bevakningen av fångarna och deras användande i gårdens olika arbeten måste det nämligen anses innebära en avgjord fördel, om fångarna kunde föras till olika delar av egendomen utan att beröra annat område än som vore till fångvården upplåtet. Härigenom skulle fångarnas behandling och övervakning givetvis underlättas och säkerställas vida bättre, än om annan myndighet ägde att inom det område, å vilket fångarnas arbete skulle utföras, utplacera annan personal eller vidtaga liknande åtgärder.

Vidare skulle en utvidgning av det till fångvårdens disposition föreslagna området jämväl medföra den fördelen, att fängelsets behov av skogsprodukter härigenom skulle kunna till större delen eller möjligen till fullo täckas. Utsyningen av detta virke kunde lämpligen såsom hittills anförtros åt vederbörande revirförvaltare.

Riksdagen anser alltså, att hela det av fängvårdsstyrelsen och lantbruksstyrelsen i skrivelse den 30 september 1916 omförmälda område bör för ändamålet upplåtas. I detta sammanhang anser sig riksdagen böra framhålla, att beslut om en, enligt vad av statsrådsprotokollet framgår, ifrågasatt försäljning till Mariestad av visst område av kungsgården, givetvis icke i någon mån föregripes av den av riksdagen beslutade anordningen.

Beträffande det av Eders Kungl. Maj:t begärda anslaget till viss gottgörelse åt kungsgårdens arrendator m. m. å 65,000 kronor har riksdagen ansett sig böra anvisa beloppet för ifrågavarande ändamål. Riksdagen vill emellertid i anledning av vad av fängvårdsstyrelsen och departementschefen anförts i fråga om ersättning för arrendatorns

optionsrätt betona, att någon rätt till sådan ersättning enligt riksdagens uppfattning icke kan anses föreligga.

Eders Kungl. Maj:ts förslag i övrigt har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen

dels medgivit att den av domänstyrelsen utarrenderade delen av kungsgården Marieholm i Leksbergs socken av Skaraborgs län må, mot den ersättning, Eders Kungl. Maj:t kan bestämma, eller motsvarande nedskrivning i statens domäners fond, den 14 mars 1917 överlätas till fångvården,

dels till beredande åt kungsgårdens nuvarande arrendator av gottgörelse för det han måste före nu löpande arrendetids slut frånträda arrendet samt till *inlösen* av vissa arrendatorn och andra enskilda personer tillhöriga byggnader och ledningar å kungsgården ävensom för reparationer m. m. å dessa byggnader å extra stat för år 1918 anvisat ett reservationsanslag å 65,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att förskottsvis av tillgängliga medel utanordna vad av detta belopp må finnas erforderligt under innevarande år,

dels ock medgivit att de belopp, som i anledning av fångvårdens övertagande av ifrågavarande del av kungsgården erfordras för bestridande av utgifter för lantbruksrörelsen därstädes, må efter Eders Kungl. Maj:ts prövning av fångvårdsstyrelsen tills vidare förskottas av tillgängliga medel att, tills dessa förskott blivit genom jordbrukets avkastning ersatta, i styrelsens huvudbok redovisas å konto: »Förskott för fångvårdens övertagande av Marieholms kungsgård.»

7:o) I punkt 26 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till uppförande vid straffängelset i Uppsala av ny tvättstuga samt hägnadsmur å extra stat för år 1918 anvisa ett anslag av 29,500 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under år 1917 förskottsvis av tillgängliga medel utanordna beloppet.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har till *uppförande vid straffängelset i Uppsala av ny tvättstuga samt hägnadsmur* å extra stat för år 1918 anvisat ett reservationsanslag å 29,500 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under år 1917 förskottsvis av tillgängliga medel utanordna beloppet.

8:o) I punkt 27 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för inköp av fastigheten nr 8 i Härnösands stads 1:a kvarter samt för

inredande av tre å fastigheten befintliga byggnader till bostäder åt bevakningspersonal vid centralfängelset i Härnösand å extra stat för år 1918 bevilja ett anslag å 71,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att förskottsvis av tillgängliga medel utanordna vad av detta belopp må finnas erforderligt under innevarande år.

Riksdagen, som funnit det ifrågasatta inköpet vara för staten förmånligt och i övrigt icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, får alltså anmäla, att riksdagen för *inköp av fastigheten nr 8 i Härnösands stads 1:a kvarter samt för inredande av tre å fastigheten befintliga byggnader till bostäder åt bevakningspersonal vid centralfängelset i Härnösand* å extra stat för år 1918 beviljat ett reservationsanslag å 71,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att förskottsvis av tillgängliga medel utanordna vad av detta belopp må finnas erforderligt under innevarande år.

Stockholm den 2 mars 1917.

Med undersåtlig vördnad.